

Tjänsteutlåtande beslut
Styrelsehandling nr. 11
Mötesdatum: 2026-03-27
Ärendenummer: FAB 2026–00098

Handläggare: Fredrik Davidsson
Telefon: 031-773 8350
E-post: fredrik.davidsson@framtiden.se

Yttrande över motion av Edwin Friedlaender (M), Hampus Magnusson (M), Anneli Rhedin (M) och Zagros Hama (M) om att avskaffa ”enprocentsregeln” för konstnärlig gestaltning i kommunala byggprojekt

Förslag till beslut

I styrelsen för Förvaltnings AB Framtiden:

Motionen av Edwin Friedlaender (M), Hampus Magnusson (M), Anneli Rhedin (M) och Zagros Hama (M) om att avskaffa ”enprocentsregeln” för konstnärlig gestaltning i kommunala byggprojekt besvaras i enlighet med bolagets bedömning.

Sammanfattning

Förvaltnings AB Framtiden har tillsammans med stadsfastighetsnämnden, stadsmiljönämnden, idrotts- och föreningsnämnden, kulturnämnden och Higab AB blivit ombedda att yttra sig över en motion av Edwin Friedlaender (M), Hampus Magnusson (M), Anneli Rhedin (M) och Zagros Hama (M) om att avskaffa ”enprocentsregeln” för konstnärlig i kommunala byggprojekt.

I det fall enprocentsregeln avskaffas bedömer Framtiden att den direkta ekonomiska påverkan, allt annat lika, är ett förbättrat kassaflöde och därmed en lägre upplåning, lägre räntekostnad och i förlängningen en marginellt högre lönsamhet på nybyggnadsprojekt samt en förbättrad direktavkastning med uppskattningsvis 0,03 och 0,04 procentenheter för ett normalprojekt.

Motionen ska besvaras senast 2026-04-30.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Framtidenkoncernen avsätter cirka 8-12 mnkr per år i konstnärlig utsmyckning. Beloppet kan variera beroende på hur mycket nyproduktion som beslutas per år. I det fall enprocentsregeln avskaffas bedömer Framtiden att den direkta ekonomiska påverkan, allt annat lika, är ett förbättrat kassaflöde och därmed en lägre upplåning, lägre räntekostnad och i förlängningen en marginellt högre lönsamhet på nybyggnadsprojekt samt en förbättrad direktavkastning med uppskattningsvis 0,03 och 0,04 procentenheter för ett normalprojekt.

Bedömning ur ekologisk och social dimension

Om enprocentregeln avskaffas är det Framtidens bedömning att det kan innebära att konstnärlig utsmyckning minskar i omfattning eller helt prioriteras bort i projekten. Detta kan i sin tur ha en negativ påverkan på upplevd kvalité och attraktivitet i stadens bostads- och utemiljöer.

Bedömning av principiell beskaffenhet

I enlighet med *Göteborgs Stadshus AB:s anvisning för ärendeberedning inom koncernen* utgör Förvaltnings AB Framtidens ägardirektiv utgångspunkt för styrelsens bedömning av huruvida ett beslut är att betrakta som principiellt eller av större vikt. I anvisningen anges att ett ärende alltid ska, lämpligen under egen rubrik i beslutsunderlaget, innehålla en bedömning av ärendets principiella beskaffenhet med motiv till bedömningen. I nedanstående tabell framgår bolagets bedömning av föreliggande ärende.

Exempel på frågor där kommunfullmäktiges ställningstagande ska inhämtas (ej uttömmande) som de anges i Förvaltnings AB Framtidens ägardirektiv:	Bolagets bedömning av om föreliggande ärende berör frågan (Ja/nej).
Ändring av aktiekapitalet.	Nej
Beslut om kapitaltillskott till bolag, som inte i särskild ordning delegerats till kommunstyrelsen, Stadshus AB eller till bolaget.	Nej
Fusion eller likvidering av bolag.	Nej
Förvärv, bildande eller avyttring av bolag, med undantag av sådana bolag som enbart har till syfte att paketera fastigheter inför ett förvärv eller en avyttring.	Nej
Förvärv eller avyttring av aktier eller andelar i delägda bolag, om kommunfullmäktiges godkännande är befogat med hänsyn till andelsförhållandena, verksamhetens art eller omständigheter i övrigt.	Nej
Bildandet av stiftelse.	Nej
Förvärv eller försäljning av fastighet av sådan omfattning att det påverkar bolagets långsiktiga ekonomi, oavsett om säljare/köpare är annat bolag i staden eller inte.	Nej
Strategiska investeringar som innebär ny inriktning för bolaget eller start av verksamhet inom nytt affärs- eller verksamhetsområde.	Nej
Beslut som väsentligt påverkar bolagets, koncernens eller stadens ekonomi eller medför annan risk (t.ex. större investeringar eller avyttringar av tillgångar).	Nej

Expedieras

Yttrandet inklusive protokollsutdrag expedieras till stadsledningskontoret@stadshuset.goteborg.se. senast 2026-04-30. Diarienummer 2025-01314 och remissinstansens namn ska anges i ämnesraden.

Bilagor som ingår i beslutsunderlaget

Motion av Edwin Friedlaender (M), Hampus Magnusson (M), Anneli Rhedin (M) och Zagros Hama (M) om att avskaffa ”enprocentregeln” för konstnärlig i kommunala byggprojekt.

Beskrivning av ärendet

Förvaltnings AB Framtiden har tillsammans med stadsfastighetsnämnden, stadsmiljönämnden, idrotts- och föreningsnämnden, kulturnämnden och Higab AB blivit ombedda att yttra sig över en motion av Edwin Friedlaender (M), Hampus Magnusson (M), Anneli Rhedin (M) och Zagros Hama (M) om att avskaffa ”enprocentregeln” för konstnärlig i kommunala byggprojekt. Förslaget innebär att beslut om konstnärlig gestaltning i framtida byggprojekt fattas lokalt av respektive nämnd eller bolag, utifrån platsens karaktär och projektets syfte. Det ska vara möjligt men inte obligatoriskt att inkludera konst i stadsbyggandet. Vidare föreslås att den administrativa enhet inom kulturförvaltningen som i dag samordnar, följer upp och processleder tillämpningen av enprocentregeln avvecklas.

Motionen ska besvaras senast 2026-04-30.

I motionen föreslås kommunfullmäktige besluta att:

- Tidigare beslut från 2013 om den så kallade enprocentregeln för konstnärlig gestaltning vid kommunala byggprojekt och anläggningar upphävs.

Bolagets bedömning

I det fall enprocentsregeln avskaffas bedömer Framtiden att den direkta ekonomiska påverkan, allt annat lika, är ett förbättrat kassaflöde och därmed en lägre upplåning, lägre räntekostnad och i förlängningen en marginellt högre lönsamhet på nybyggnadsprojekt samt en förbättrad direktavkastning med uppskattningsvis 0,03 och 0,04 procentenheter för ett normalprojekt.

Framtiden bedömer också att i det fall konstutsmyckning i samband med nyproduktion görs valbar, kan konsekvensen innebära att konstnärlig utsmyckning minskar i omfattning eller helt prioriteras bort i projekten.

Namn Magnus Envall

Titel t.f strategichef

Namn Terje Johansson

Titel VD och koncernchef

Handling 2025 nr 265

Motion av Edwin Friedlaender (M), Hampus Magnusson (M), Anneli Rhedin (M) och Zagros Hama (M) om att avskaffa ”enprocentsregeln” för konstnärlig gestaltning i kommunala byggprojekt

Göteborg är en stad med starka kulturella rötter och en plats på den internationella kulturscenen. Fria ateljéer, scener, gallerier och offentliga rum ger konsten utrymme att växa, och kulturskolan låter barn och unga utveckla sina kreativa talanger. Kulturen är en vital del av ett öppet samhälle och ska inspirera, utmana och väcka känslor på egna villkor, inte genom byråkratiska påbud.

Den så kallade enprocentsregeln i Göteborgs Stad innebär att en procent av byggkostnaden i kommunala byggprojekt och anläggningar ska avsättas till konstnärlig gestaltning. Regeln infördes 2013 med ambitionen att stärka den offentliga konsten, men i praktiken har den blivit stel, dyr och tvingande och drar resurser från kärnverksamhet och verkliga behov.

I tider när stadens ekonomi pressas och underskotten växer inom skola, vård och trygghet är det orimligt att varje byggprojekt ska tvingas avsätta en fast procent till konst, oavsett relevans. Vi värnar kulturlivet i Göteborg stort, men vi värnar också ansvaret för göteborgarnas skattemedel. I nuvarande regelverk är maxtaket för konstutsmyckningen 350 prisbasbelopp, vilket innebär att konst för upp emot 19 miljoner kan ”tvingas” in i stora projekt. Det är inte att hushålla med göteborgarnas skattemedel.

När konst finansieras genom schablonregler riskerar den att reduceras till utsmyckning snarare än uttryck. Den bästa konsten uppstår inte ur budgettrader utan ur frihet, engagemang och kvalitet. Ett konstverk blir inte bättre för att det är obligatoriskt.

Göteborgs Stad har dessutom byggt upp en särskild administrativ enhet inom kulturförvaltningen som till stor del existerar enbart för att samordna, följa upp och processleda tillämpningen av enprocentsregeln. När regeln avskaffas finns inte längre något behov av denna byråkratiska apparat. De resurser som idag går till att administrera regelverket bör i stället användas till fri kulturverksamhet, konstnärliga stipendier eller andra insatser som direkt gynnar kulturutövare och stadens invånare.

Vi föreslår att beslut om konstnärlig gestaltning i framtida byggprojekt fattas lokalt av respektive nämnd eller bolag, utifrån platsens karaktär och projektets syfte. Det ska vara möjligt men inte obligatoriskt att inkludera konst i stadsbyggandet. När det sker ska det ske för att det tillför något och inte för att det krävs på papper. Konst är viktig men den blir inte bättre för att den är obligatorisk.

Förslag till beslut i kommunfullmäktige:

Tidigare beslut från 2013 om den så kallade enprocentsregeln för konstnärlig gestaltning vid kommunala byggprojekt och anläggningar upphävs.

Edwin Friedlaender (M) Hampus Magnusson (M)

Anneli Rhedin (M) Zagros Hama (M)